

542, besluttede 12. plenarforsamling yderligere at overveje ovennævnte spørgsmål, herunder forslagene indeholdt i det økonomiske og sociale råds res. 586 D (XX), på 13. plenarforsamling.

Debatten i 3. udvalg koncentrerede sig i år om de i ECOSOCs res. 586 D (XX) indeholdte 3 resolutionsudkast om international respekt for folkenes og nationernes selvbestemmelsesret.

Resolutionsudkast I omhandler nedsættelsen af en kommission, der skal have til opgave at foretage et studium af spørgsmålet om folkenes og nationernes selvbestemmelsesret med specielt henblik på deres suverænitet over deres naturlige rigdomme og ressourcer og om nødvendigt anbefale konkrete skridt, der kan styrke denne suverænitet. I henhold til resolutionsudkast II skal en kommission bl. a. på anmodning af 10 medlemsstater i De Forenede Nationer kunne undersøge en hvilken som helst situation, der skyldes en krænkelse eller utilstrækkelig gennemførelse af selvbestemmelsesretten. Endelig bestemmer resolutionsudkast III, at der skal nedsættes en ad hoc-kommission bestående af fem medlemmer udpeget af generalsekretæren til at foretage et detaljeret studium af selvbestemmelsesprincippet med henblik på at fastslå, hvad dette indebærer.

Under debatten udtalte en række repræsentanter fra Afrika, Asien, Latinamerika og Østeuropa, at selvbestemmelsesprincippet ikke krævede yderligere studier og definitioner, idet adgangen til at udøve selvbestemmelsesretten forlængst i teori og praksis var blevet anerkendt som en universel ret. Selvbestemmelsesretten var ydermere blevet defineret i art. 1 i de to konventionsudkast om menneskerettighederne. Det i resolutionsudkast III foreslåede studium af selvbestemmelsesprincippet var derfor overflødig og kunne kun have det formål at forsinke den praktiske gennemførelse af selvbestemmelsesretten. Flertallet af nævnte talere udtalte sig til fordel for resolutionsudkast I og II, men enkelte foreslog, at behandlingen af sidstnævnte resolutionsudkast skulle udsættes til næste samling.

Storbritanniens repræsentant henviste til, at adgangen til at udøve selvbestemmelsesretten ikke udelukkende vedrørte de ikke-

selvstyrende områder, men at der fandtes andre befolkningsgrupper, der, til trods for at de var repræsenteret ved suveræne regeringer, ikke havde mulighed for at udøve denne ret. Selvbestemmelsesretten var således et begreb af et særdeles ubestemt indhold og vanskeligt at definere. Den britiske delegation kunne ikke acceptere den forudsætning, hvorpå resolutionsudkast I hvilede, at folkenes og nationernes selvbestemmelsesret skulle omfatte suveræniteten over deres naturlige rigdomme og ressourcer, idet denne form for suverænitet var en integrerende del af et lands total-suverænitet. En undersøgelse som den foreslåede ville endvidere kunne virke hæmmende på de kapitaleksporterende landes lyst til at investere i de underudviklede lande. Den britiske repræsentant fandt endvidere, at nedsættelse af en undersøgelseskommission som foreslået i resolutionsudkast II ville kunne føre til indblanding i et lands indre anliggender og således være i strid med pagtens art. 2, stk. 7.

En række andre vesteuropæiske lande gav udtryk for den opfattelse, at resolutionsudkast I og II først burde vedtages, når der var tilvejebragt større klarhed angående spørgsmålet om, hvad selvbestemmelsesprincippet indebærer. Den New Zealandske repræsentant kritiserede, at resolutionsudkast I ikke oplyste, hvem der skulle vælge kommissionens medlemmer, og hvor stor den skulle være, ligesom han fandt, at kommissionens mandat ikke var tilstrækkelig klart afgrænset.

De tre resolutionsudkast kom til afstemning den 26. november 1958. Udvalget besluttede først at stemme om resolutionsudkast III og derefter om resolutionsudkast I. Resolutionsudkast III blev forkastet med 48 stemmer (afro-asiatiske, latinamerikanske og østeuropæiske samt Grækenland), 16 for (heriblandt Storbritannien og USA samt Danmark, Finland, Norge og Sverige), medens 8 lande undlod at stemme (deriblandt Canada, New Zealand og Australien). Resolutionsudkast I blev derefter vedtaget af udvalget med 51 stemmer, 15 imod (Danmark, Norge, Sverige og en række andre vesteuropæiske lande samt USA og Dominions), medens 5 undlod at stemme (heriblandt Finland). Forinden afstemningen havde udvalget besluttet at overlade